



Beyond Binaries

ZIN

nová generace

queer feminismu

2020

Poznámka k obsahu: Tento zin obsahuje nepřímé sexuální reference a reference genderové dysforie.

Beyond Binaries

Tento zin vznikl v rámci projektu Beyond Binaries kolaborativně mezi Društvem Kvantir a Queer & Trans Youth CZ ve spolupráci s Trans*parentem na Slovinsku a v Česku.

Tento projekt byl podpořen skrz FRIDA The Young Feminist Fund.

transparentprague.cz

Facebook: Queer & Trans Youth CZ

kvantir.org

Lublaň a Praha, 2020



ISBN 978-80-270-7445-7

Index

PŘEBAL - Verity Ritchie

1 - ÚVOD

2 - Lan: GENDER ROLES

3 - MANIFESTO SOLIDARITY

5 - Vee: A GENDERLESS GUIDE TO LOVIN'

6 - Anonymous: REYNE DE BATON

7 - LJUBA PRENNER

9 - Dorian K: BUĎ SVÝM VLASTNÍM MONSTREM

11 - PŘIPISOVÁNÍ GENDEROVÉHO (SEBE)VYJÁDŘENÍ NEBINÁRNÍM OSOBÁM

12 - Maj: KOLAŽ

13 - BI A TRANS INKLUZIVNÍ (NEJEN) POLYAMORNÍ RANDĚNÍ

15 - Verity Ritchie: PICK UP STICKS

16 - GENDER IS OVER

17 - ROZHOVOR S ANA TEO ALA-RUONA

21 - OČI

22 - Anonymous: GENDERQUEER FETIŠ

23 - Lan: REVOLUCE

24 - Anonymous: NULA JE NEKONEČNO

25 - Magdalena Šipka: PO MÉM COMING OUTU

26 - Anja M: ODCHÁZÍM ZASADIT SEMÍNKA BISEXUALITY

27 - BISEXUÁLNÍ TRANZICE

28 - Maj: KOLAŽ

29 - Miroslava Konečná: TY

30 - RODY VE SLOVANSKÝCH JAZYCÍCH

32 - CHILL POZNÁMKY

33 - TOYEN

35 - Tjaša P: BISEXUAL UMBRELLA

36 - INTERVIEW S DARINOU ALSTER

40 - Anonymous: U LESNÍHO JEZERA



ÚVOD

Tento zin* byl napsán ve dvou zemích, několika městech, na workshopech zinu, u kávy, narychlo našukán na mobilech, pečlivě promyšlen na posteli, prodiskutován na skypu a rozšířen do bezlimitního virtuálního prostoru. Milujeme a podporujeme - jako správní dvojité agenti, tak, jak se část nás identifikuje - navzdory hranicím, protikladům a kategoriím. A doufáme, že to jde na naší práci poznat.

Tento zin vyjadřuje naše inspirace a pochyby, naše momentální myšlenky, přátelství, vztahy a komunity. Byl vytvořen komunitami, které jsou vždy "mezi" - vždy příliš komplikované, příliš politické, nedostatečně politické...

Vzpíráme se ideí, že současná genderová terminologie je "vetřelec ze Západu". Uznáváme, že queer komunita je jak globální fenomén, tak i její existenci v různých lokálních, historicky a kulturně specifických kontextech. "Kvíření"*** centrálního a východo-evropského kontextu pochází z globálního diskurzu, ale stejně tak z naší místní queer historie. Stavíme na odkazu století vzdorných a status quo měnících osobnostech, aktivistkách*aktivistech, co přišly*i dlouho či nedávno před námi a pomohly*i vytvořit queer komunity, kultury, teorie a kontinuity.

V našem pojetí je jazyk generativní a spekulativní nástroj, kterým můžeme vytvářet zatím neexistující, vznikající a vynořující se světy. Vytváření tohoto zinu byl výzkum možností a limitací češtiny, slovinštiny a angličtiny. Jak vytvořit rodově neutrální jazyk v rámci slovanských jazyků? A na druhé straně jak vytvořit nedirektivní (tzn. jinak než skrze zájmena) afirmativní rodovost v anglickém jazyce? Každý jazyk prezentuje svá úskalí a strategie, ale my toužíme zpochybnit vnímání anglo-centrického odkazu coby vždy mocnějšího, chceme najít queer strategie v našich rodných/prvních jazycích.

*zin (z anglického zine) se významově blíží v češtině samizdatové literatuře, je to žánr, který je součástí tzv. DIY ('Do It Yourself' neboli 'Udělej si sám*a') literatury

***fonetický přepis počeštěné verze anglického výrazu "queering"



GENDER
ROLES?

I DON'T CARE
ABOUT THESE
TRASH

MANIFESTO SOLIDARITY

Kdokoliv kdo se identifikuje s bisexuálním spektrem a/nebo trans a/nebo nebinární identitou je součástí této komunity bez vytěsnění jejich specifické zkušenosti nebo jejich společenského pozadí. Tvá přítomnost má význam a máme k tobě respekt.

Myslíme si, že není důležité pouze ono CO v našem aktivismu, nýbrž i JAK. Obsah naší práce je stejně důležitý jako to, jaký pocit to v zúčastněných osobách generuje.

Naším cílem je vytvořit komunity, které jsou regenerující a ozdravné, bezpečné (či spíše bezpečnější), milující a zábavné, a které sahají za potenciál organizovaných aktivit s přesahem do skutečných propojení v přátelství a s přesahem do sítě podpory.

‘Bezpečná komunita’ neznamena vyhýbání se náročným a nepříjemným tématům, absence konfliktu nebo konfrontace. Znamená to však, že s těmito situacemi a se sebou navzájem zacházíme citlivě. Neotevíráme témata za pouhým účelem mít pravdu a povýšit se, ale protože si přejeme růst společně - jako komunita a jako individuální osoby.

Chováme se k sobě laskavě a s respektem.

Všechny osoby v naší široké komunitě jsou důležité a a ctěné v jejich osobní identitě nezávisle na tom, jak ctěné jsou v očích privilegovaných cis-heteronormativních a jiných formách ‘úctyhodných’ privilegovaných komunit. Přijímáme osoby s jejich zmatky, promiskuitou, nemonogamií, HIV pozitivitou, ze znevýhodněných socio-ekonomických vrstev, prekarizované osoby, osoby, které nerozumí svému poslání nebo si myslí, že poslání nemají a chybí jim v životě radost, osoby, které jsou traumatizovány, excentrické, výstřední, osoby se zájmem v netradičních (konsenzuálních) formách sexuality, nebo ty extrémně introvertní, s rodově nesouladným či nenormativním vzhledem, osoby s postižením atd. Přijímáme je stejně vřele jako osoby, které jsou více normativní. Neinternalizujeme stud a některé předsudky širší společnosti. Bojujeme za to, abychom nemusely* nikoho opustit navzdory našim lidským a strukturálním limitům a limitům naší kolektivní schopnosti obsáhnout protiklady a multiplicity a při tvorbě zdravého dialogu. To neznamena, že se někdo nebude snažit o otevřenost novým informacím a nebo že by neměly* převzít zodpovědnost za své konání.

Rozumíme, že přidávat se k zaběhnuté skupině může být náročné a snažíme se nováčkům přístup usnadnit a zpříjemnit a plně je zahrnout do skupiny.

Naše komunita není jen pro extroverty nebo osoby, pro které je jednoduché účastnit se skupinových aktivit. Rozumíme, co to znamená potýkat se se stydlivostí a/nebo úzkostlivostí a snažíme se vytvořit komfort i pro tyto jedince. Nenutíme lidem být středem pozornosti a účastnit se aktivit, které nechťejí.

‘Rozumíme, že LGBTQI+ slovníček se může zpočátku jevit pro některé komplikovaně či nevládnutelně a ne každá osoba že je s ním obeznámena. Předpokládáme, že osoby v naší komunitě mají ty nejlepší záměry a snaží se co jen mohou. Snažíme se zacházet s nedorozuměními a chybami s porozuměním a soucitem. Chybovat je lidské, ale poučit se a vyrůst snad můžeme bez toho, aniž bychom v jednoduchých situacích musely* i čelit zatrpkolsti, osobním útokům nebo panickému strachu ze ztráty komunity. Za předpokladu, že nám všem záleží na blahobytu a (emočním) bezpečí druhých, věříme, že být citlivými a soucitnými je důležitější než excelence v měnících se terminologických nebo bezchybný slovníček. (Uznáváme zároveň, že pro některé osoby je znalost či neznalost těchto terminologií záležitostí přístupnosti a tudíž odvislá od generačních změn nebo na existujícím zeměpisném, socio-ekonomickém atd. kontextu). Nezarazí nás možnost nových znalostí, větší inkluзивity, pozitivního přístupu k bojům těch ostatních. Nebudeme nikdy perfektní, ale sluší se mít otevřenost vůči novým znalostem a odvahu nové informace integrovat.

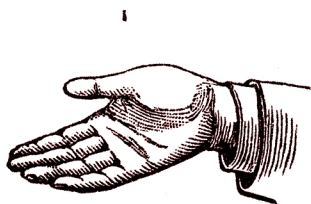
Pracujeme na vytvoření prostředí, které bude umožňovat pozitivní otevřenost a zranitelnost. Respektujeme pocity a zkušenosti druhých. Podporujeme schopnost soucítěné sebereflexe a uvědomění si naší kapacity ovlivňovat ostatní.

Respektujeme všechny bez rozdílu velikosti, typu těla, postižení, genderu, etnicity, národnosti, vyznání nebo jeho absence atd.

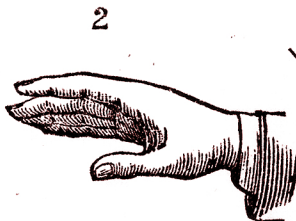
Humor je potentní nástroj, pomocí kterého se můžeme vyrovnávat s náročnými tématy.

Jazyk je naším nástrojem, ne konečným cílem. Nekonečné možnosti, kterými se dají definovat naše rody, pohlaví a/nebo sexuální preference, nás baví a obohacuje. Naše komunity nejsou určeny k tomu být homogenními, triviálními, zjednodušenými a určenými k přímé konzumaci. Přijmeme to?

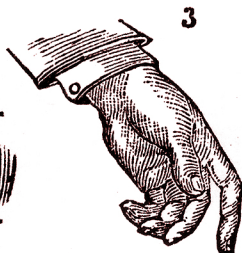
Rodově inkluzivní příručka milování



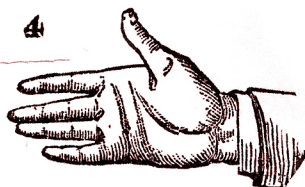
Dlaní' obejmí



Podrbkej



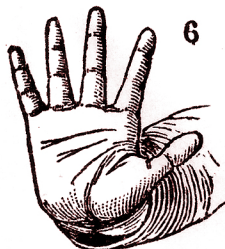
Podrbkej



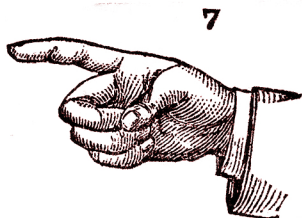
Promni



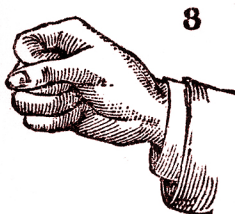
Poplácej



Tleskněte si



Proštouchni



Pěstička



Poděkuj



* a bi femme who straps

REYNE de BATON*

LJUBA PRENNER

Ljuba Prenner (1906 - 1977)

byl* slovinský spisovatel a právník. Pokřtěn jako Amalija Marija Uršula, jméno Ljuba používal již brzy v dětství. Na střední nosil krátký v té době 'pánský' střih a nosil 'mužské' oblečení. Kvůli jeho rodu (a jeho genderové prezentaci) musel pracovat mnohem úpěnlivěji než jeho vrstevníci a musel přejít několikrát na jinou školu bez podpory rodiny. Vytrval ovšem a přestěhoval se do Lublaně, aby mohl uskutečnit studium práva poté co v Bělehradě ukončil střední školu. Získal svůj doktorát v právu v roce 1941 a začal pracovat jako součást Národní osvobozené fronty. Jeho oblíbeným kouskem bylo zachraňování Slovinců z italských věznic a koncentračních táborů na základě jím vymyšleného, neschváleného zákona. Později byl dopaden Němci. Bojoval za spravedlnost celý jeho život a jeho vášní bylo bojovat v případech rozsudků smrti, především u politických vězňů a ve vykonstruovaných procesech.

Progresivní politické názory Ljuby (či Ljuba, jak podle některých preferoval) často odporovaly autoritám a vysloužil si i zákaz praktikovat právo po dobu sedmi let, byl vylčen ze Spolku slovinských spisovatelů a bylo mu zakázáno psát, a byl odsouzen na dva roky v pracovním táboře. Navzdory komplikacím, které ho jako spisovatele čekaly, vydal mnoho krátkých příběhů, dětských příběhů, a uvedení se dočkala i dvě jeho dramata a dvě operní libretta. Do historie se zapsal i coby autor prvního decentního detektivního příběhu psaného ve slovinštině. Tato detektivka údajně vznikla kvůli sázce. Psal také milostné básně (ve kterých používal první osobu mužského rodu). Miloval umění a pohyboval se v uměleckých kruzích té doby.

Víme jen málo o jeho osobním milostném životě. Žil s profesorem Slavicou Remsem, který rovněž uchoval spoustu nepublikovaných manuskriptů. Později žil spolu s učitelem Štefkou Vrhnjakem, ke kterému měl blízko. Chtěl spolu zestárnout, ale Štefka zemřel na rakovinu, což Ljubovi zlomilo srdce. Potkal Štefkovu neteř Mariji Mrzel Krenken a její rodinu na pohřbu Štefky a strávil s nimi hodně času. Nakonec se k nim nastěhoval jako člen rodiny. Jerca Mrzel, jedna z dcer, řekla, že děti viděly Ljubu jako otcovskou postavu a říkaly mu 'striček' (strýček).



Ljuba byl také známý tím, že čelil předsudkům s dobrým smyslem pro humor. Jeho právní asistent si vybavuje historku, kdy do své nové práce v právní firmě dorazil první den s tácem krémových dortíčků a ohlásil: "Jsem Dr. Ljuba Prenner, ani žena ani muž, a přinesl jsem vám dortíčky, tak si to osladte." ("Jaz sem dr. Ljuba Prenner, ne moški ne ženska, tukaj imate torte in se posladkajte.") Existuje jediný dochovaný doklad o jeho úvahách na téma genderu, dopis, ve kterém stojí: "Když nosím kalhoty je můj život snesitelnější. V sukních neúměrně trpím, Bůh pouze ví proč. Báł jsem se být sám sebou, ale teď sám sebou jsem a konečně to přestalo vadit i ostatním." Když čelil pomluvám a drbům, slavně prohlásil: "Kdo mluví za mými zády, mluví k mé prdeli."

Zemřel ve věku 71 let v rodině u Mrzelů.

* Používáme zde mužský rod pro Ljubu, protože jedna z jeho nevlastních dcer potvrdila, že v používal v řeči mezi přáteli v referenci k sobě gramatické maskulinum, a údajně i v dopisech jí (ale ty zatím nebyly publikovány). Je rovněž možné, že preferoval jméno Ljubo (masc.) namísto Ljuba (fem.), ale jelikož všechny dosažitelné zdroje které sloužily k psaní tohoto článku ho nazývají Ljuba (a většina z nich navíc i ženou), nelze tuto preferenci potvrdit nebo vyvrátit.





Be Your Own Monster

In a society where you are constantly othered, insisting on your humanity can feel like a losing battle. When you are at the end of your rope make friends with your own Monster

Ve společnosti, která
některé vnímá vždycky
jako nepatřící, dožadovat
se uznání humanity se může
zdát jako marný boj. Když
jste už na konci svých sil,
spřátelejte se se svou
monstrositou.

PŘIPISOVÁNÍ GENDEROVÉHO (SEBE)VYJÁDŘENÍ NEBINÁRNÍM OSOBÁM

Co je to androgynie? Může to znamenat mezi nebo obojí. Pokud má na sobě chlupatý muž rtěnku, je to jistá exprese androgynie. Pokud má drobná žena s měkkými rysy krátké vlasy a na sobě oblek, použila úspěšně androgynii. Pro některé muže či ženy je androgynie jejich běžné nastavení i v případě, že na sobě mají tričko a džíny. Jejich rysy jsou natolik neurčitě, že osoby, které je neznají, si nejsou jisty jejich rodem.

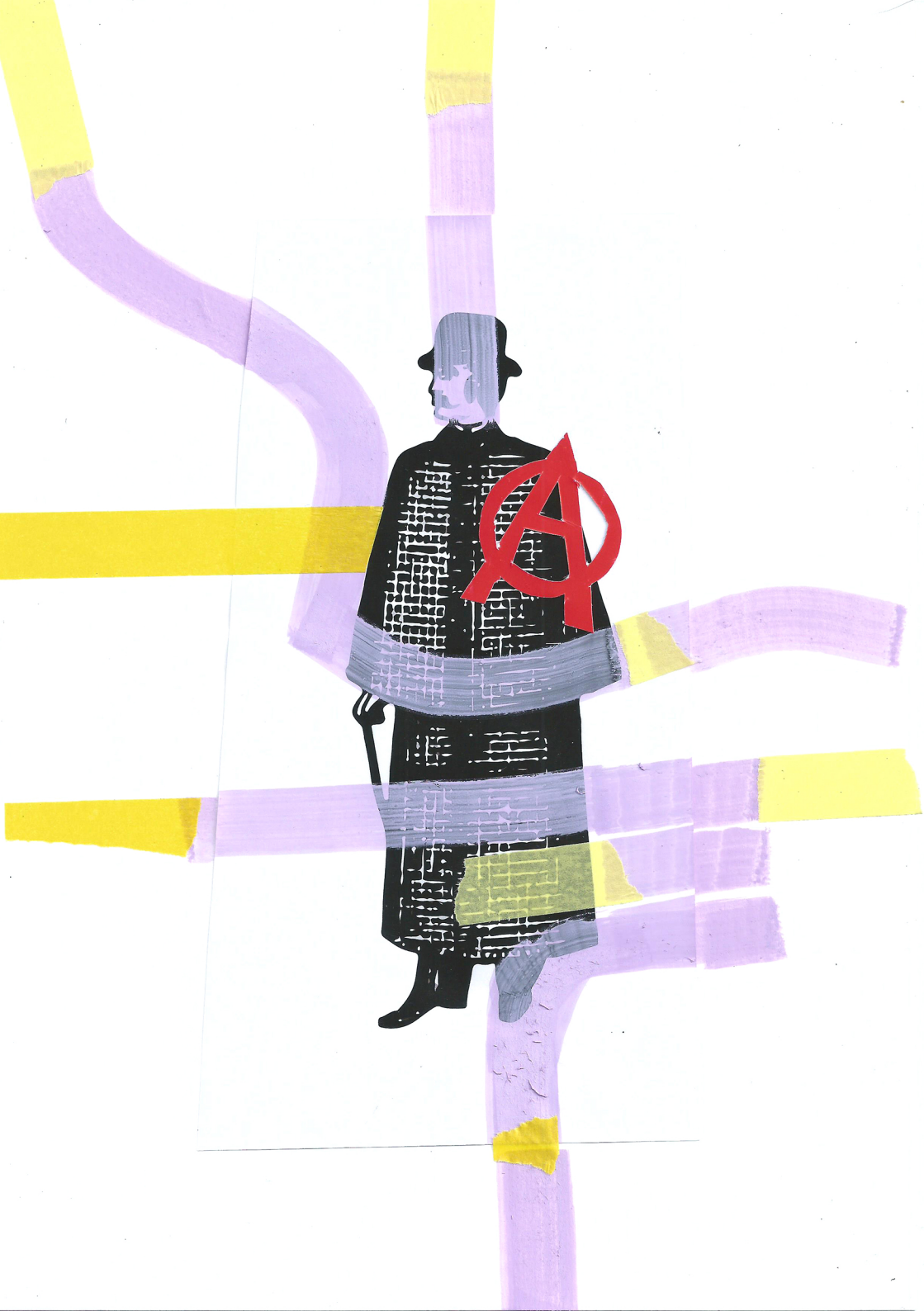
Když se narodíme, jsme běžně označeni* i budto jako žena, nebo jako muž. Ale toto označení je více než pouze označení - přichází v balíčku se stereotypními genderovými rolemi a povoleným (sebe)vyjádřením. To znamená ženskost pro ženy a mužnost pro muže. V průběhu svého života mnohé ženy a muži tyto role poruší. Z některých holíčků vyrostou bucht lesby, budou si holit hlavy, oblékat si 'mužské' oblečení a chodit jen s ženama. Z některých chlapečků vyrostou femme bohyně, budou nosit šaty a make up a v řeči používat 'ženskou' intonaci. Je to dobrě známý fakt, že při narození přiřčený rod/pohlaví a očekávaný gender se ne vždy shodují se skutečným genderem jedince. Mnohé osoby si projdou zatěžkávacími zkouškami a útrpnými příkořimi na cestě k alternativnímu genderovému vyjádření, protože naše společnost odsuzuje, když se někdo ve svém sebevyjádření příliš vzdálí svému přiřčenému rodu a od očekávání s ním spojenými.

Nebinární zkušenosti se v posledních dekádách pomalinku posouvaly do popředí evropských queer kultur. Nedají se do společenských škatulek zařadit stejně úhledně jako zkušenost 'mužská' či 'ženská'. Někteří* některé dokonce ani nevědí, že nebinarita existuje. Utvářely* i jsme ji kreativně. A utváříme stále - proster, místo a jazyk pro tyto 'alternativní' možnosti.

Samozřejmě, že jelikož nebinární osoby vyplňují prostor mimo (a někdy včetně obou) 'ženství' a 'mužství', máme tendence jim připisovat androgynní výraz.

Nebinární se mají vtěsnat někde do prostoru 'mezi'. Pro náhodné neznámé osoby to prý musí být matoucí. A tak navzdory tomu, že mnoho nebinárních osob chce podle sebe své touhy a a své potřeby prozkoumávat kategorie ženskosti a mužskosti, vyjadřovat se a vypadat všemi možnými způsoby, jsme si vytvořily* i očekávání o nebinaritě, které podléhá našim kulturním normám.

I se vši nakrásno 'queer' androgynií existují stále některé stále 'samozřejmé' standardy západní krásy. Ten 'správný' typ androgynie se podle těchto klíšé nachází u osoby hubené, ne příliš vysoké a nejspíše bílé. Tyto osoby mohou stále vyvolávat nejnovější trendy a být a modely* modelkami na instagramu a nasbírat mnoho líků a následování na sociálních sítích mimo nebinární komunitu. Nebinární osoby, kterým byl při narození přiřčen mužský rod a jejich vzhled tomu do určité či značné míry odpovídá, nejsou oslavovány* i v queer komunitě, stejně jako osoby s více ambivalentními rysy. Pokud vidíme nebinaritu jako třetí genderovou expresi a vytvoříme trojčlenný genderový systém, ve kterém nebinaritě připišeme jako formu androgynii, nevytváříme tak bohužel i utvrzení výhradně ženské feministy a mužské maskulinity? Tyto hranice, které již byly dávno překročeny a rozebrány queer, a někdy dokonce vůbec ne queer muži a ženami, jsou možná nyní utvrzovány právě těmi, pro které je androgynie výhradní výrazový prostředek pro vytvoření a udržení nebinarity. Ale co je tedy alternativou? A jak se můžeme přestat utvrzovat v těchto rigidních strukturách? Můžeme popřít normy - normy, které tvrdí, že ví, co to znamená být ženský*á, mužská*ý obojí nebo ani jedno. Můžeme rozbít rozdělení oblečení podle rodovosti a předefinovat funkci make upu. Všechny nás ovlivnila tradice připisování genderu a rodů nejen osobám, ale i činnostem či vlastněným objektům. Ale myslím, že by nám udělalo dobře vlastnit nějaký kvalitní nástroj, který by tyto zkostratělé náhledy mohl rozbít.



BI A TRANS INKLUZIVNÍ (NEJEN) POLYAMORNÍ RANDĚNÍ

Vztahové preference bisexuálních osob jsou podle výzkumů více pravděpodobně (než u některých jiných orientací) v nějaké formě polyamorní. Být bi a/nebo trans ovšem neznamená, že budete mít vždy vztahy pouze s osobami se stejnou zkušeností a to může mít různá úskalí - o kterých vás nikdo nejspíše nevaroval. Jak nespravedlivé! Toto je krátký seznam věcí, které bychom bývaly* i byly* i rády věděly* i, než jsme vůbec začaly* i prozkoumávat polyamorii a vztahy. Udělaly* i jsme hloupé chyby, abyste mohly* i udělat chyby jiné, lepší, šťavnatější, zábavnější.

Neexistují žádné zaručené a prověřené recepty nebo přesné pokyny v manuálu použití. Mnohé osoby zažily* i z jedné nebo druhé strany v těchto dynamikách lehčí či těžší formy implicitního (skrytého) násilí, projevujícího se například jako 'čtení' našeho genderu/rodovosti a sexuality a s tím spojená automatizovaná očekávání a tlaky. Tyto tlaky speciálně v našich konkrétních kontextech podle naší zkušenosti mj. vycházejí z (naneštěstí) rozšířené představy, že jelikož máme fluidní gender a/nebo sexuální preference, můžeme se "přizpůsobit", tvarovat se podle identit druhých/ostatních partnerů a nemáme vlastní konkrétní touhy, potřeby a sebepojetí. Někdy se stáváme snadno projekčním plátnem pro představy, fetiše a touhy (emoční, vztahové, sexuální) ostatních.

VÝSTRAŽNÁ ZNAMENÍ

1. Tvá partnerství a/nebo někdo z tvých milovaných nerespektuje tvůj gender: "Nebudu tě oslovovat oní/ona/ono (doplíte vaše preferované zájmeno) před mými gay přáteli, protože by si mohly* i myslet, že jsem bisexuál/protože jsme v gay vztahu."

2. Tvůj partner nerespektuje tvou sexualitu: "Je pro mě ok pokud budeš spát s ženama, ale nechci, aby jsi vídala jiné muže."

3. Tvůj či tvá partner*ka či partneri mají relativně konzistentní patent vztahů pouze s výrazně mladšími osobami a/nebo osobami, které mají výrazně méně zkušeností.

4. Tvůj partner*ka či partneri nerespektují tvé hranice a prioritizují vždy svou (okamžitou) gratifikaci. Často vaši předešlé komunikaci a uzavřené dohody navzdory: "Vím, že jsme se bavily* i o tom, že nechceš abychom se romanticky/sexuálně angažovaly* i ve vztahu s Alex bez předešlého společného vyhodnocení emočních rizik, ale vážně se mi líbí, takže když se naskytla situace...prostě se to pro mě a Alex stalo, tak z toho nedělej kovbojku jen proto, že se bojíš, že to může nevyhnutelně negativně ovlivnit vaše dlouholeté přátelství, protože to má jinak než my."

5. Výstražná vlaječka číslo pět: pokud vaši blízcí komunikují explicitně souhlas s určitou situací přestože se snažíte získat autentický konsent bez nátlaku, ale pak když situace proběhne vás za ni trestají například tím, že vám nastolují jako reakci např. tak zvanou "tichou domácnost" a/nebo ostentativně performují citovou odtažitost/odpojení se či naopak jednájí impulzivně 'z trucu' a bez (sebe-)reflexe.

6. Životní misí bisexuálních a trans osob není okořenění vztahů a/nebo sexuálních a romantických životů ostatních a neměly* by se takto automaticky a bez konsentu využívat a poté zahodit.

7. Tvůj partner*ka či partnerky*partneři od tebe očekávají určité sexuální dynamiky např. skupinový sex jen proto, že se identifikuješ jako bi/pan-sexuální. Nebo naopak žárlí a dožadují se mmonogamie, protože vám jako bi/pan osobě nedůvěřují. (Och, ty stereotypy!)

8. Problém č. 8 je, když si kdokoliv z tvých partnerů myslí, že někomu dlužíš sex/jiný fyzický kontakt jen proto, že jste ve vztahu nebo proto, že se to už jednou mezi vámi stalo.

9. A v neposlední řadě se majáček rozbliká při fetišizaci trans a/nebo nebinárních osob ve vztahu/vztahových konstelacích.

DOBRÁ ZNAMENÍ

1. Vztahy s osobami, které s tebou přímě komunikují a reflektují soucitně své vlastní pocity. Příkladem může být v různých dynamikách např.: “Mám radost, že se cítíš dobře a vídáš teď někoho nového, ale jsem si teď trochu nejistý a zmatený tím vším. Ujistilo by mě, kdybys mi mohl říct něco pozitivního o našem vztahu a co pro tebe znamená nebo si dát spolu večeri než vyrazíš na rande.”

2. Tví partneři a partnerky se snaží pozitivně a přirozeně utvrzovat a jednat ve shodě s tvou genderovou identitou ve vašich interakcích a s respektem k integritě všech zúčastněných (což není to stejné jako utvrzovat společenské či generové stereotypy). Přístupují k tobě vždy lidsky a bez paternalizace či fetišizace.

3. Berou všechny tvé ostatní vztahy v potaz a respektují tvé další partnerky*partnery bez ohledu na jejich gender nebo sexualitu.

4. Tví/tvé partneři*partnerky jsou ohleduplní k tvé emoční integritě a nesnaží se tě záměrně dovést do míst, kdy překračuješ své emoční či jiné hranice.

5. Všechny osoby v konstelaci se snaží s důstojností a soucitem balancovat svobodu, soudržnost a respekt k individuálním i kolektivním závazkům.

6. Absence genderových stereotypů a na nich založených očekávání tvého chování ve vztahu a/nebo intimním životě je vždy dobrá zpráva. Skvěle ale funguje i pro jiné než romantické nebo sexuální interakce!

7. Chování se ke všem osobám vsřícně a ohleduplně nezávisle na tom, zda-li jsou primárními, sekundárními partnerkami*partnery, osobami, které jste vídaly* na nezávazný sex, lásky na jednu noc a/nebo platoničtí přátelé*přítelkyně v konsenzuální (odsouhlasené, uvědomělé a/nebo vybrané) konstelaci s péčí, respektem a otevřeností. Sekundární partnerství (pokud se vůbec nacházíte v hierarchizované polyamorní konstelaci) by neměla být vytlačována a muset vždy vyhovovat jednostranně primární Dvojici, pokud to má opakovaně negativní dopad na ostatní podpůrné vztahové závazky a není to předem explicitně komunikované pravidlo.





gender is over

STÁVÁNÍ SE A UDĚLÁ(VÁ)NÍ SE psaní možností existence a potěšení pro trans těla v časech kolapsu a tvarování prostorů intersekciónálního přžití

*Ana Teo Ala-Ruona (they/oni) je finský nebinární umělec*umělkyně, která*ý pracují se psaním, spekulativní fikcí, (budoucími) těly a performancí. Obvykle ve svém díle zahrnuje kolektivní procesy. Momentálně se vrátil*a z umělecké šňůry v LA, s jejich nejnovější prací "toxinofuturesexocummings". V únoru 2018 vedl*a svůj workshop "Words Make Worlds" také v Praze.*

Ahoj Teo, chtěla bych aby ses představil*a a představil*a svou praxi. Jak se kontextualizuješ?

Jsem umělec*umělkyně pracující především se spekulativní fikcí a ztělesněnými technikami psaní. Vytvářím performance založené na těchto technikách. Momentálně mě zajímá řeč (a především mluvení v queer spekulativních fikcích) coby způsob utváření těla (v originále použit význam "body-building"). Ted'... troufám si říci, že používám spekulativní fikci (dále jen SF) jako praxi tranzice, poohlžení se po tělech, ke kterým se chci přiblížit do budoucna. Jako součást své práce facilituji prostory pro nebinární, trans a queer osoby, ve kterých mohou psát nová těla, reality a světy podle svých tužeb.

Vím, že pracuješ se SF, specificky pak queer SF. Odkud vycházíš?

Většinou vysvětlování své pozice započnu tím, že jsem nezískal*a akademické vzdělání ve formě psaní fikce, ale nakonec to není ani to, čím bych se chtěl*a zabývat nebo nad čím bych se chtěl*a pozastavovat. Co tím chci říct je, že si nemyslím, že lidé musí projít specifickým vzděláním, aby se mohly*i považovat za spisovatele*spisovatelky, přestože některé*ří, kdo tradičním akademickým tréninkem v tomto směru prošly*i o tom mohou smýšlet jinak a možná kolem těchto termínů (jako například SF) cítí jisté intelektuální vlastnictví, čemuž též rozumím. Ale myslím si, že ve finále je to hlavně praxe a týká se to samotné činnosti, dělání, tvoření. Také spekulativní fikci hodně sám*sama konzumuji. Ted' se speciálně začínám do SF psané queer a trans autorkami*autory. Jsem člověk, která*ý psal*a celý život, je to pro mě místo vypořádávání se s věcmi, a tímto si tuto svou praxi legitimizují. Takže primárně nepoužívám SF jako žánr - jako bychom například mohly*i říci horor nebo sci-fi - ale spíše jako termín... něco co slouží jako nástroj k přemýšlení směřující k tomu, že pomáhá lidem psát charaktery nebo reality, které by chtěly*i prožívat, kterými by chtěly*i být, alespoň na čas.



© A. T. Ala-Ruona, "toxinofuturesexocummings" od Nova Kaspia

Je mnoho myslitelék*myslitelů a spisovatelek*spisovatelů, s kterými a pomocí nichž teď přemýšlím. Jedna z nich je samozřejmě Donna Haraway a Donnino používání termínu SF (speciálně v knize "Staying With The Trouble" *bez českého překladu*). Také čtu knihu, která se jmenuje "Meanwhile Elsewhere" ("Zatím Jinde" *bez českého překladu*), což je antologie queer a trans SF. Také mě hodně ovlivnila Héléne Cixous. Má krásné postřehy o tom samotném momentu psaní, a její texty byly pro mou práci extrémně ovlivňující. Ale bohužel jsou také mnohé její texty problematické, protože je v nich zakořeněný jistý esencialismus. Mluví o dvou pohlavích/rodech, což je samozřejmě problém, a je pro mě čím dál tím složitější ji číst. Také bych chtěla* vyjmenovat text Audre Lorde "Poetry Is Not Luxury" ("Poezie Není Luxus" *bez českého překladu*), který mé uvažování také velmi ovlivnil. Na základě tohoto textu jsem začal*a do své praxe začleňovat některá specifická cvičení v roce 2016. Také existuje kniha Angeliky Bammer pojednávající o SF, jmenuje se "Partial Visions: Feminism and Utopianism in the 1970s" ("Částečné Vize: Feminismus a Utopianismus v letech 1970" *bez českého překladu*), kterou jsem četl*a. A pak tam jsou samozřejmě jiné*í zajímavé*í umělkyně*umělci, jako například můj idol, Finská umělkyně Camille Auer, která prolomuje lingvistické bariéry v jazyce. A taky jsem v poslední době četl*a texty od michy cárdenas.

Jak bys mohl*a popsat svou praxi jako praxi ztělesnění a jak by jsi popsal*a její materiální stránku a procesalitu?

Někdy ve své práci rád*a používám koncept dočasné autonomní zóny (temporary autonomous zone, dále TAZ) Hakima Beye. Používám tento koncept TAZu v rámci sebe-definice, autonomie a péče o sebe. Uvažuji nad momentem psaní jako nad malým ostrovem, oázou uprostřed všeho dění světa. Například: pokud jsem v posluchárně s cis hetero mužským profesorem, který říká něco nepříjemného, a pokud v té chvíli nemůžu najít jiný způsob jakým protestovat nebo nemohu opustit posluchárnu, budu si vytvářet prostor- psát si prostor -na svém laptopu. Přímo tam v onen moment. Napíšu si (o) místo, které je příjemnější, místo mimo tu situaci tam.

Když facilituji workshop, začnu obvykle návrhem 'píšte 30 minut uvnitř nebo o světě... v kterém nebo který byste rády*í žily*í:'. A někdy tento návrh sám o sobě stačí k utvoření neuvěřitelných textů účastníky. Zdá se to vlastně jako jednoduchý úkol, ale pro spoustu marginalizovaných osob je těžké představit si svět, ve kterém jsou naše způsoby bytí/žítí/existence legitimizovány. Speciálně, pokud nejste cisgender osoba (tzn. osoba, u níž se pohlaví přiřazeno při narození shoduje s vaší rodovou identitou). Ale je to velmi uspokojivé a afirmativní procvičovat tento typ imaginace.

Poslední dobou jsem s lidmi psal*a charakter. První vytvoříme skript pro daný charakter a pak je sdílíme. Pak pokračujeme psaním ne o tom charakteru, ale jako bychom byly*í ten charakter, často v první osobě, včetně nějakých věcí, okolností, příležitostí, které bychom chtěly*í zažít v těle toho daného charakteru.

Také rád*a používám k psaní vnímání tělesných vjemů a pocitů. V těhle praxi začneš psát o nějakém fyzickém pocitu ve svém těle, možná o specifické části svého těla a pak, kousek po kousku, si necháš 'narůst' nové věci, morfuje různé části těla, čímž vytvoříš charakter přímo odvozený z tvého těla, která*ý je buďto podle potřeby přímo spojená*ý s tvým tělem nebo je od něj odpojená*ý.

Pro mě osobně tyto praktiky posloužily v časech, kdy jsem se srovnával*a svým genderem a zkušeností svého těla, a když jsem artikuloval*a nějaká svá přání o tom, čím chci aby se mé tělo stalo. Je to má osobní praxe tranzice a doufám, že bych mohl*a zprostředkovat touto praxí prostor i druhým. Taky to nemusí být explicitně tělo v tranzici, může to být i tělo, které se vyrovnává s bolestí, traumatem a dalšími věcmi.

Nejsou v jistém slova smyslu všechna těla v tranzici? Nepřeměňují se v čase všechna těla a všechny světy, které obýváme?

Ano, v jistém slova smyslu. Ale samozřejmě že tranzice je něco úplně jiného než jakákoliv změna pro cisgender tělo. A jasně, můžeme napsat nelimitovaný queer svět skrze SF pokud chceme! (smích) Ovlivňuje to naši zkušenost a můžeme skrze to cestovat. Například Ursula K. Le Guin je v tomhle skvělá (v psaní jako alternativě k cestování). Ale samozřejmě to může všechno znit poněkud glorifikujícím způsobem, když řekneme, že nás to může transportovat do jiných světů. Ale já opravdu věřím, že když tomu dají lidé šanci, může to pro ně něco udělat.

Jsem si ale i vědom* a toho, že psaní a čtení je samo o sobě privilegium, ke kterému nemají všechny* přístup. Ale možná je jiný způsob jak se k 'textu' nebo takovému prostoru dostat, mimo psaní na klávesnici nebo psaní rukou. Možná i ústní slovesnost by mohla být použita. A vlastně i to je ještě praxe která si vyžaduje jako minimální zdroje místo a čas k tomu ji provádět.

Jaké jsou tvé oblíbené materiály na psaní a způsoby psaní? A v jaké fyzické poloze nejraději píšeš?

Nikdo se mě na tohle ještě nezeptal* a. Velmi dlouho jsem miloval* a používání deníků a sešitů. Je něco překrásného na onom triu - tělo, tužka, papír. Popisuji je jako kolektiv, který tvoří dějiště psaní. Když píšeš propiskou/tužkou na papír, je tvá mysl nejspíše popředu. Někdy, když ve své hlavě napíšu pes například, a ten pes je žlutý, tak než se moje ruka k tomu dostane a napíšu "žlutý", možná se ten "pes" mezitím promění v psa modrého. Je v tomto psacím aparátu/stylu zabudována jistá nešikovnost. Teď často píšu na počítači bez jakéhokoliv editování. Vyprodukuji tak hodně textu, někdy jsou v tom dlouhé, nezajímavé segmenty.

Co se pozice těla týče, když používám tužku a papír, preferuji ležení na břiše. Jsem pravák, takže často moje pravá ruka píše a já mám pak hlavu odvrácenou na druhou stranu, mé tělo, včetně hlavy, by bylo v plném kontaktu se zemí, tak, abych neviděl* a co píšu. Tohle je moje nejoblíbenější psací pozice. Někdy při takovémto psaní usnu. Tato pozice mě osvobozuje od přílišného přemýšlení. Když píšu na počítači, rád* a zůstávám se svým počítačem na klínu v sedě na posteli. Není to zrovna ergonomická pozice, troufám si říct! (smích) Stůl se židlí ale nejsou nic pro mě.

Pokud se postupně začneme přesouvat k performativitě těla, jak využíváš texty v performancích?

Zatím vznikly tak tři, čtyři performance tímto způsobem a dvě z nich byly kolektivní. Fungovaly jako sbor: na konci workshopu který jsem vedl* a, účastnice* účastníci mohli* i nahrát části textů a pak se přehrávaly jejich vrstvy jedna přes druhou jako součást výstavy. Dalo by se to popsat jako - no, možná ne kakofonické - ale každopádně polyfonické. Lidé se mohli přiblížit blíže nebo dále k danému reproduktoru, aby lépe rozuměli* i, co říkají a nebo se návštěvnice* návštěvníci mohli* i ponořit do směsi světů, zvuků, prohlášení, slov.

Podobnou praxi jsem použil* a v podobné práci, kde velký sbor zahrnoval jedenáct lidí na jevišti. Většina z nich se účastnila mého workshopu. Některé* říj byly* i outsideři, lidí z vnějšku, co pracovaly* i s texty druhých. Ta performance trvala asi tak hodinu. Vyslovovaly* i jsme možné spekulativní světy, některé v unisonu, jiné přes sebe, takže diváci/posluchači je slyšely* i jen v částech, útržcích, jako míjející krajinu.

Má poslední práce byla sólová. Nebudu sdílet příliš detailů, protože bych chtěl* a, aby si to potenciální publikum mohlo užít jako představení a zčerstva. Ale je to vystoupení pracující s řečí. Mluvím skrze, a/nebo jako tři postavy, které nemají rod nebo mají mnoho rodů, kdo jsou také mileny* milenci další* ho agender nebo multi-gender



© A.T. Ala-Ruona

postavy X. Tyto postavy jsou v polyamorní konstelaci. A já jsem hlasem jich všech. Psal*a jsem tyhle postavy opravdu dlouho, asi půl roku. Dvě z nich jsou fiktivnější než ten zbytek, vzdálené v budoucnosti, v evoluci. Jedna z těch postav je více podobná charakteru, s kterým bych se mohl*a identifikovat třeba nyní.

Diktuje tvé tělo text nebo diktuje text tvé tělo? Nebo jak by jsi popsal*a dynamiky mezi nimi? Nebo měly*í bychom zahodit to slovo 'diktát' se vším vsudy?

No, je to spíše symbiotický moment. Nemám rád*a tu myšlenku léčení něčeho, hledání "pravdy", ekonomii obohacování někoho/něčeho na úkor druhého. Je to hra... A je to o potěšení. Je legrační, že jsem ještě nezmínil*a rozkoš nebo potěšení v tomhle rozhovoru. Ale je to nejdůležitější část mé práce. Možná taky proto, že pro mě je queer potěšení něco schovávaného nebo ultačovaného, zacloněného. Pokud například píšeš: "Cítím modrý sliz na mých stehnech, je teplý a je to příjemné", nebo co chceš vlastně... to je jedno... Treba pokud si přeješ nějakou masturbací fantazii například, což často doporučuji druhým, aby dělaly*í, je těžké přesně ustanovit kde ta rozkoš začíná, kde má svůj počátek. Je to to co píšeš? Je to tvé tělo? Tělo/a druhých, s kterými máš ve své mysli sex? Myslím, že by bylo problematické tady používat metaforu diktátu či vedení. Možná v nějaké konsenzuální hře s mocí (tzv. powerplay), možná tam můžeme najít někoho, kdo uvádí věci v chod a stojí při počátcích rozkoše. Ale zpátky k psaní. Vážně si nemyslím, že existuje hierarchie mezi psaním, těmi kdo píší a jejich tělem, mezi okolím a vzpomínkami. Všechno tě ovlivňuje - vzpomínky, počasí, jestli ses vyspal*a...

Ve své poslední práci toxinfuturesexocummings pracuješ s toxicitou. Co definuješ a vnímáš jako toxické, co pro tebe spadá pod slovo toxicita, kde lokalizuješ ohnisko toxicity? A pak - specificky v jazyce - jaký jazyk a které diskurzy shledáváš toxickými?

No tak umělkyně*umělec Mary Maggic, co jsi teď se mnou sdílela, řekl*a něco jako že toxicita je lidský výtvor, který zraňuje tělo Země.

Já osobně shledávám mnohé diskurzy okolo toxicity samy o sobě toxické, protože jsou často queerfobní, transfobní a homofobní, genderově esencializující a jejich porozumění tomu co je "přirozené" je násilné. Mnohými způsoby je to, jak jsou toxicity a přírodní pohromy a jejich vlivy na těla formulovány, nepřátelské vůči queer lidem.

Je všude dost diskuze a nařikání si o tom, jak environmentální toxicity 'kvíří' (z anglického queering) a proměňují těla a vnímání rodu a reprodukční systémy těl. Giovanna Di Chiro se ve svém textu "**Polluted Politics? Confronting Toxic Discourse, Sex Panic, and Eco-normativity**" ("*Znečištěná Politika? Konfrontování Toxických Diskurzů, Sexuální Paniky a Eko-Normativity*" *nepřeloženo do češtiny*) říká "Existuje důvod ke skutečnému alarmu, ale kam by se měla směřovat naše kritická pozornost?"

Strach, že na světě bude více trans lidí kvůli environmentální toxicitě je absurdní. Co je na tom tak strašidelného? A bylo by to skutečně špatné kdyby se tak stalo? Byl by to opravdu ten hlavní problém s environmentálním znečištěním? Co taková rakovina a jiná skutečná onemocnění a těla, která jsou těmito změnami nejvíce ohrožena? Není třeba větší problém rozčlenění společnosti podle etnicity a sociální třídy a způsob, jakými jsou mnohá tato těla vystavena efektům bez milosrdenství a bez možnosti volby?

V toxinfuturesexocummings se zabývám a znovu-zabydluji své tělo, které bylo chemicky a ideologicky hluboce ovlivněno a to i přesto, že jako bílé západní tělo nejsem nejvíce ovlivněn*a. Ale jako tělo, co je nebinární a trans, si své tělo hrdě znovu-přivlastňuji se všemi změnami, které v něm probíhají. Změny a zkušenosti, které možná probíhají - díky environmentálnímu znečištění a možná ne. Možná je mají na svědomí jiné věci. Ale já chci v tomhle těle zažívat potěšení, mít s ním a skrze něj zábavu.

Toxická slova, diskurzy a jazyk se čím dál tím častěji objevují jako součást veřejného vyjadřování se. Hm... diskurzy okolo rasy, rodovosti, (ne)mohoucnosti/postižení jsou stále velmi toxické a já nějakým způsobem doufám, že má práce může tu toxicitu také snížit. Možná je i dobré nevědět všechno, neznat definitivní odpovědi. Ale pokud budeme o environmentálních toxicitách mluvit jazykem, který je sám o sobě toxický, stoprocentně tím ničemu nepomůžeme.

Otázky kladla Tereza Sílón



genderqueer fetiš

CÍTÍ SE ŽENY NĚKDY JAKO FETIŠ?

CÍTÍ SE MUŽI NĚKDY JAKO FETIŠ?

JÁ ANO.

JSEM TRANSEXUÁLNÍ, JSEM GENDERQUEER, ŽIJU TAK
VZÁLENĚ OD NOREM.

POKUD JE FETIŠEM ŽENA NEBO MUŽ, JSOU SPOLEČENSKY
UZNÁVANÝM FETIŠEM.

JSOU V REKLAMÁCH V ČASOPISECH, NA BILBOARDECH, NA
TELEVIZNÍ OBRAZOVCE.

MĚ NAJDETE VE SLOŽCE 'DIRTY SECRET' VAŠEHO
VYHLEDÁVAČE.

TOLIK LIDÍ CHCE SE MNOU SPÁT!

ALE NIKDO O TOM NECHCE MLUVIT.

MOŽNÁ TOHLE ZNAMENÁ BÝT FETIŠ. ALE NĚKDY JE TO OKAY
CHTÍT SPÁT S NĚKÝM JAKO JÁ.

HIPSTŘI MŮŽOU ŘÍCT SVÝM PŘÁTELŮM ŽE OŠU•ALI
TRANSKU.

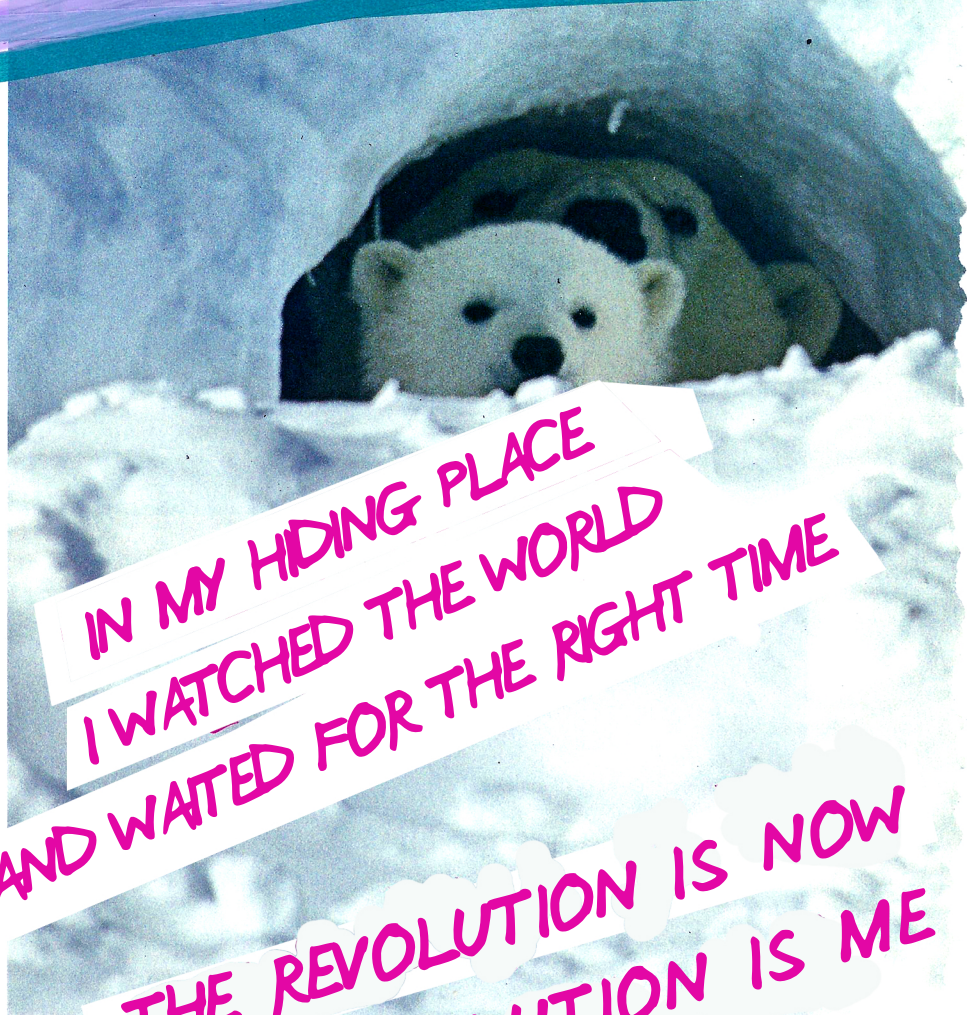
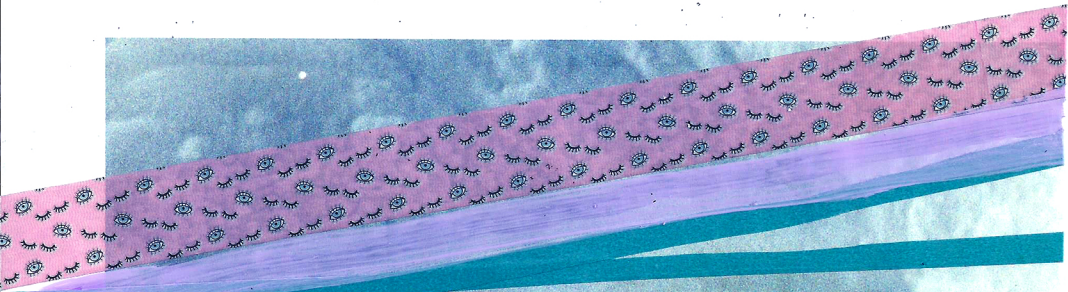
HIPSTŘI JSOU VYJÍMEČNÍ, PROTOŽE VIDÍ MOU DUŠI A NE
MÉ OHAVNÉ MONSTRÓZNÍ TĚLO.

A U TOHO SI JEŠTĚ MYSLÍ, ŽE TAKOVÝ PŘÍSTUP BY MI MĚL
LICHOTIT.

JSEM TAK RÁD•A MÓDNÍM PŘÍVĚSKEM.

LÍBÍ SE MI MÓDA.

WHERE ARE YOU WHERE ARE YOU AGAIN IN YOUR HEAD WHERE TELL ME WHERE WERE



IN MY HIDING PLACE
I WATCHED THE WORLD
AND WAITED FOR THE RIGHT TIME

THE REVOLUTION IS NOW
THE REVOLUTION IS ME

Nula je Nekonečno

Anglické slovo "both" (v češtině "obé/a") je vzácným pozůstatkem lingvistického duálu. Když někdy někdo v angličtině pronese, že je přitahují "oba gendery" ("both genders"), používají vlastně duální tvar slova "všechny" ("all"). Historicky to tedy nebyl případ záměrné exkluze či odcizení v případě použití obratu "oba" gendery/rody. Bisexualita vždy historicky obsahovala všechny rody/gendery.

Na druhé straně, nebinární, což je současnější označení, vždy chovalo význam "nic/ani jedno z výše zmíněných". Nebinarita úplně odmítá tzv. tradiční binární systémy dělení pohlaví. Být nebinární znamená být mimo tyto systémy a přesahovat je. Takže zatímco bisexuální referuje ke všem, nebinární nereferuje k nikomu. Nula = nekonečno. Jedna plus jedna se v tomto případě nerovná dvěma; a právě to se mi na tom tak líbí. Někteří lidé se po mně ohánějí tím, že existují pravidla o tom, co znamená nebinární a o tom, co znamená bisexualita. Ale něco jim při tom tady uniká. Nehraju podle pravidel, jsem vyhoštěnec, kriminálník*kriminálnice, a čím více lidí se mě bude snažit napasovat do škatulek, tím více se budu cukat a škatulky ničit. Nesnažte se mi říkat s kým mám chodit, nebo že mám vypadat androgynně. Vychovaly*í vás k tomu, abyste udržovaly*í pravidla. Je to to, v čem chcete žít?

Handwritten notes:
Kousíček
v tomto je svůj
0 = ∞
1 = ∞

Po mém Coming Outu

Magdalena Šípka

Den po mém nechtěném coming outu
jsem tváří Blesku
a americká jeptiška prosí
vyprávějte své příběhy

Čtrnáct dní po mém nechtěném coming outu
jedu na festival Otevřeno
a v parku Bludník o mně šeptají
všichni staří přátelé

Měsíc po mém černém coming outu
šňupám v Londýně
poprvé vidím oblohu nad mraky
s číšníkem čarodějem

Půl roku po mém zneužitém coming outu
převyprávím svůj příběh
poprvé a naposledy vidím tvář člověka
co šéfuje mému deníku

Sedm měsíců po mém izolovaném coming outu
miluji vzkříšené domy
mám střechu pro všechny křivdy
spím ve squattu

Osm měsíců po mém tragickém coming outu
sleduji na balkóně
jak se rozpouští plato paralenu
místo smrti, polykám antidepressiva

Rok po mém směšném coming outu
uprostřed sněžných hor
žiju stejnou romantickou utopií
mám náruč plnou třezalky

Rok a půl po mém coming outu
uprostřed vánočních světél
líbám svou první lesbickou lásku
farář mě zaklíná, ať už mlčím

Dvacet měsíců po mém coming outu
vím, že jsem ten nejobyčejnější člověk



OFF TO
PLANT THE
SEEDS OF
BISEXUALITY

Bisexuální Tranzice

Bisexuální osoby si někdy projdou tranzicí. Stejným způsobem, jakým jsem jednou přešla ze společensky mužské osoby na společensky ženskou osobu, musela jsem čas od času projít tranzicí “bisexuálně”.

Jednou, bylo nebylo, jsem byl kluk a měla jsem holku. Přestože to byla role, kterou jsem věděla, že nechci hrát, byl to definitivně dost velký rozdíl od toho být klukem co chodí s klukem. Procházet se ruku v ruce ulicí s mou dívkou bylo v jistém slova smyslu snadné, přestože jsem věděla, že to ve mně živí jistý pokroucený dysforický koncept mě coby cis heterosexuálního muže. Nikdo nás ale nikdy neotravoval nebo na nás nepořádal. Mohly jsme se políbit, aniž bychom musely uvažovat, kdo nás sleduje. Ale pokud došlo k líbání na veřejnosti s mým klukem, tak zatímco jsem tehdy opouštěla teritorium “hetero cis muže” což mi dost ulevovalo, byla jsem jinak na veřejnosti vyděšená.

Privést si domů k rodičům holku nijak nevadilo. Nic neobšťastnilo mámu tolik jako to, že najednou byl doma někdo, koho bych mohla oplodnit. Ale zatímco nebyla explicitně homofobní, existovala u nás doma tenze okolo toho že bych mohla “skončit” s klukem. Nebylo mi dopřáváno rovné explicitní podpory k tomu, aby to očekávání lehkosti, s kterou tehdy náš práh automaticky překračovaly ženy v mém životě, platilo i pro muže.

Málokdy jsem vnímána jako bisexuální; jsem buď hetero nebo homo. Teď, když jsem si změnila gender, to že se za ruce držím na veřejnosti s mou holkou znamená, že mě vnímají jako lesbu. Ale i když jsem s nikým zrovna nechodila, lidé mě viděli jako homo nebo hetero.

V práci jsem si musela dávat pozor na to, co jsem o kom říkala, o kterých partnerech či partnerkách jsem mluvila nebo nemluvila, které osoby mě přitahovaly, protože podle těchto letmých zmínek by našlo mé vnější pojetí a diktát toho, zda-li jsem homosexuální nebo heteračka v daném prostředí. Když se v tomto případě jednou usnesly* i, že jsi homo, je jedno jak pestrá je historie tvých partnerských vztahů. Najednou bylo vyvinuto mezi kolegy velké úsilí, aby se odchyly od jimi očekávané (mono)sexuality rámovaly jako má zmatenost... “tehdy, v tom období”, kdy jsem chodila s tím a tím a měla jsem evidentně jen zmatek (protože teď s tím člověkem už nejsem).

Změna rodu byla do určité míry moje volba. Ale to, že jsem jí vůbec projít musela, to volba nebyla. Neměla jsem žádný zájem o to mít přiřčený rod/pohlaví, ale lidé na tom dost lpěli. Když jsem se neohlila a neoblékla jsem si zrovna podprsenku, byla jsem někdy snadno bez mého souhlasu jmenována mužem. A to se mi nelíbilo. A k tomu nebylo nic mezi. Opravdu jsem se snažila o ono “mezi”, fakt. Je to moc hezký ideál, ale stejně jako s bisexualitou se mi mnohdy nezdá reálně uskutečnitelný. Ostatní tak vybraly* i za mě. Takže jsem se naučila všechno co je k tomu potřeba a změnila jsem si rod a genderovou prezentaci na ženskou, snažila jsem se tak, že mě ostatní začaly* i genderovat jako “onu”, ženu.

To je pro mě lepší než muž.

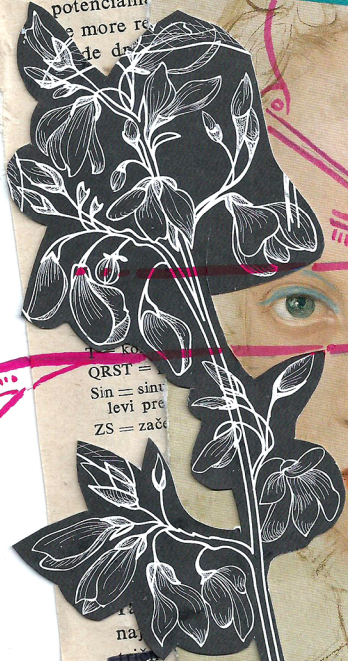
Zatímco co tranzicí genderu jsem prošla pouze jednou, moje sexuální orientace je v tranzici pořád. Není to o tom, co nosím, ale která slova vyslovuji a čím ruku zrovna držím. Nelíbí se mi moc tyto binární možnosti. Líbilo by se mi, kdyby se všechny* i už přenesly* i za to úskalí binárního genderu. Prála bych si, aby viděly* i mě jako člověka, všechnu tu svobodu, zábavu a lásku, ze kterých sestává můj skutečný život, spíše než to co na mě projektují. No co, jejich ztráta.

popolnega srčnega
ekstrasistolah (ES).
Eke ne razodeva,
alvanom

Vzra
potencialna
e more re
de dr

ORST =
Sin = sinr
levi pre
ZS = zač

nici. M
desne
v kriv
preka
mer se razvije električni potencial,
zgoraj v srčni bazi pozitivni pol pa
te potencialne raz



TY.

MIROSLAVA KONEČNÁ

ty, který beže směrem blouzníš
a jako bouřka chceš rozprsknout se do všeho
ty, který přes samotu nevidíš východisko.
ženeš se a krátký máš krok.

·
vysílen

·
postřelen
válkou, jejíž střely jsou slova
a bodce její ostré_ pohledy nenávistné záš ti.

·
ty, který miluje foglarovy průchody prahou.
ty,
dítě civilizace
dítě milénia
dítě nového věku
bolestně začleněn do komunie bez komunie.
poutník nad mořem mlh
uvnitř bouřlivým oceánem.
chceš křičet a ohánět se rozbitou lahví
vyhrožovat smrti celému světu
protože nenávidíš jeho podobu
a domovem
pro tebe není ani tvá vlastní mysl.

chceš chápat a dávat.
a inspirovat.
a nebylo ti dáno.
nebyl jsi pochopen.
nebyl jsi inspirován.

schneš
pod vši tou vláhou cizího.
bez možnosti napít se vlastních myšlenek.
vidíš. a obdivuješ
a nemůžeš dýchat.
a víš,
že tvá žárlivost není dobrá.
není čistá.
a neměla by pokračovat.

—
naučil ses odcházet z vlastní podoby a stát se
společným vědomím.
alespoň na zlomek vteřiny
ohnout realitu
nebýt ty.

naučil ses potlačit v sobě volání rodu.
to pnutí.
jež nutí
tě nemlčet.

bázeň máš v očích, když dobré potkáváš.
a hněv, vítá to zlé.

po čase, vzal jsi za svou podobu, kterou ti jiní
darovali.
a já.
v celé tvé zoufalé touze po nebytí
bojím se o tebe.
křičím ti do tebe.

·
dítě!
vidím tě celé, s celou tvou šálou tebe a
zavrhují tvou smířlivost!

opovrhuješ mou vizí_
trháš mou pravdu o tobě_

a přitom
chtěl jsi věřit
že i ty jsi hoden života.

RODY VE SLOVANSKÝCH JAZYCÍCH

Slovanské jazyky jsou daleko rodově vyhraněnější než například angličtina. To je jeden z důvodů, proč jednoduchá diskuze o zájmenech a nebo kopírování neslovanských jazyků neposlouží k vyvrácení automatické lingvistické 'neutrality' (a s tím spojeného společenského upřednostňování) maskulina, stejně jako je nemožné pouhým gestem zviditelnění problematiky zájmen neutralizovat vbudovanou binaritu slovanských jazyků signalizovanou i v pouhé řeči jmény i použitými slovesnými tvary, které také mají gramatický rod.

Feministické a LGBTQ komunity se pokoušely najít způsoby, jakými by se tato zažitá, naturalizovaná struktura dala překonat. V posledních letech se objevila i celá další řada otázek. Následující článek udává některá nabízená řešení ve Slovinštině.

PODTRŽÍTKO

Jak to funguje: Mužská i ženská koncovka je použita zároveň a oddělena podtržítkem, což symbolicky vytvoří prostor pro další rody. Tento přístup byl přejat z němčiny a je současně nejhojněji používanou strategií. V češtině existuje obdobná verze, ve které ale místo podtržítka figuruje asterisk. Neyvýhodou této strategie je, že funguje pouze v psaném textu a může učinit čtení textů náročnějším.

Příklad: Ta teden bomo na trans srečanju izdelovale_i stripe. Vabljene_!

GRAMATICKÉ FEMININUM JAKO GENDEROVĚ NEUTRÁLNÍ ROD

Jak to funguje: Namísto maskulina, které je momentálně hojně užíváno coby neutrální jazyk (neutrální gramatický rod) pro všechny rody, použijeme prostě ženský rod když mluvíme o rodově smíšených skupinách, když používáme generické 'ty' a generickou třetí osobu (singulár a také plurál), a když je rod neznámý nebo neurčitý. Tato strategie funguje v psaném i mluveném slovu, také v jazyku pro čtečky pro osoby se zrakovými vadami, ale může se zdát méně inkluzivní.

Příklad: Drage poslušalke, upamo, da ste uživale v nocojšnjem programu.

STŘEDNÍ ROD (NEUTRUM) JAKO GENDEROVĚ NEUTRÁLNÍ

Jak to funguje: Střední rod je třetí rod, po femininu a maskulinu (ženský a mužský rod). Je to rodově neutrální možnost která již v jazyce existuje. Mnoho podstatných jmen však nemá verzi ve středním rodě a ty by se musely vymyslet. Navíc někdo může vnímat střední rod k oslovení osob jako problematický.

Příklad: Sestrin otrok, moj nečko, je zlato dete, ki mi je izdelalo rojstnodnevno voščilnico.

TEČKY (;)

Jak to funguje: Tento symbol ; je používán mezi kořenem slova a koncovkou ženského rodu. Symbol symbolizuje A, NEBO a ANI JEDEN (mužský a/nebo/ani ženský rod). Tento přístup pochází z Chorvatštiny a mnohem snáze se čte a mnohem přirozenější. Tento symbol ovšem neexistuje na klávesnici a tak musí být pokaždé zkopírován ručně (ctrl+c, ctrl+v) a/nebo se musí vytvořit klávesnicová zkratka speciálně pro něj.

Příklad: Raziskoval;ke so odkril;e, da biseksual;ke predstavljamo največji delež LGBT skupnosti.

MÍCHÁNÍ GRAMATICKÝCH RODŮ

Jak to funguje: V textu jsou obě - mužský i ženský rod - jsou používány jako rodově neutrální, většinou každý v jedné, po sobě následující větě. Tento přístup může být náročný nejen pro čtenáře*čky či posluchače*čky, ale také pro sdělující osobu, která se musí soustředit na to, aby se rody pravidelně měnily a prostřídaly. Je však vhodný pro mluvený i psaný jazyk.

Příklad: Včera smy šly v center na kavu. V Pritličju smy srečali tvojo sestru.

LINGVISTICKÁ GYMNASTIKA

Jak to funguje: Gramatický rod může často nahrazen pečlivým přeorganizováním či přestylováním vět. Je snazší tento text číst i jeho použití ve verbální komunikaci než v případě použití symbolů nebo střídání rodů. Tato strategie může být použita i v kontextech, kde k (neobvyklému) rodovosti nechceme přitahovat pozornost, ale může být také limitující - nebude možné takto rodovost obejít ve všech typech vět.

Příklad: "Drago občinstvo!" instead of "Drage gledalke in gledalci!"

Všechny tyto strategie mají výhody i nevýhody. Různé strategie se mohou lišit v kontextech užívání. Píšete akademický článek, mluvíte na telefonu, sdílíte příspěvek na sociální sítě kolektivu? Chcete podkopávat gramatické maskulinum coby neutrální jazyk ve Slovanských jazycích, nebo chcete jazyk používat rodově specificky z jiných důvodů (např. asertivní nastavení si vašeho či někoho blízkého nastavení v konverzaci s někým, kdo vás nahodile oslovuje jiným než vaším rodem)?

Pamatujte že žádné z výše zmíněných řešení není perfektní. A to ostatně není ani záměr. Žijeme však v období a prostorech rychle se měnících genderových norem a to se odráží i ve způsobu jakým nahlížíme na a používáme jazyk(y). Může to trvat delší dobu, než se nějaká strategie osvědčí, prokáže se jako vhodná a ujme se. A to je v pořádku! Do té doby můžeme kultivovat svou zvědavost a zkoušet, co se nám líbí a hodí. Neměly* i bychom mít pocit, že to, že něco děláme nedokonale znamená, že to děláme špatně.

Poznámka k češtině: Čeština současně často aspiruje k tomu vytvořit rodově více neutrální jazyk. Existuje několik strategií, např. vložení asterisků mezi ženskou a mužskou koncovku nebo onikání k vyjádření nebinarity. K vyjádření rodové neutrality v jednotném čísle se dá použít onikání (oni pro jednotné číslo namísto on nebo ona). Jedná se o znovuzavedení archaického 'onikání' pramenícího z němčiny, který se v češtině přestal používat asi v 18. století, ale spoustu lidí ještě tuto inovativní verzi zatím nemá hladce zabudovanou do svého jazyka jako možnost rodové neutrality. Mužské koncovky coby genderově neutrální jazyk jsou v některých kontextech potlačovány a používají se namísto toho někdy ženské, ale tato forma může a obvykle je méně preferována v kontextech, kde se chceme odchytil od rodové binarity jazyka a rozvinout větší prostor pro plurality a/nebo rodovou neurčitost.

Chill poznámky:

**POKUD JSI MONOGAMNÍ,
NEVYNULOVÁVÁ TO TVOU
(NEMONOSEXUÁLNÍ)
ORIENTACI.**



**POKUD SE IDENTIFIKUJEŠ JAKO
AROMANTIK NEBO ASEXUÁL,
PŘESTOŽE MÁŠ BLÍZKÉ VZTAHY A
UTVÁŘÍŠ PARTNERSTVÍ S OSOBAMI
RŮZNÝCH POHLAVÍ A RODŮ, STÁLE
PATŘÍŠ DO BI+ KOMUNITY.**



TOYEN

TOYEN (1902 - 1980) byl vážený český surrealistický umělec s napojením na pařížskou surrealistickou scénu a průkopník uměleckého směru artificialismu.

Přestože společně s Toyen byla vyslovena slova jako trans muž/maskulinní osoba nebo nebinární osoba, nemáme přesně doloženu rodovou identitu Toyen. Pokud tedy zanecháme čtení mezi rádky a archeologii genderu z toho, co je doloženo, nebudeme upřesňovat žádnou škatulku proti jeho vůli. Budeme ovšem používat konzistentně jeho preferovaný řečnický rod, kterým je maskulinum a konzistentně referovat k Toyen zájmenem 'on'. To, zda by jeho volba sebe-identifikace a používaná zájmena a subverze rodovosti stejně jako genderové prezentace byla v dnešní době tázáží nemůžeme s jistotou vědět a hluboce zakořeněná rodovost češtiny coby jazyka také v tomto není nápomocna, protože mnohým zní navzdory novým proudům a jeho naturalizační linguistické okánání pro singulár či neutrum nepřírozeně, což se ale mění. Rozdíl je např. v případě jeho současníka, prolifické*ho fotografa*fotografky Claude Cahun, s explicitně vyslovenou preferencí neutra coby linguistického rodu a Cahun genderová prezentace, která byla značně fluidní, často explicitně předmětem fotografických explorací Cahun a záznamů, které dokládají používání a estetizace jinakosti. Navzdory genderové ambiguitě a nedochovalých záznamů u Toyen, existují některé náznaky, jako například svědectví básníka a nositele Nobelovy ceny Seiferta, přítele Toyen, který údajně pomohl zrození rodově neutrálního jména Toyen, které Toyen používal všude krom komunikace a podepisování dopisů s úřady a galeriemi. Toyen údajně občas promínil nejbližšímu okruhu přátel ono oslovení 'Manka' (ze jména Marie, které bylo Toyen rodné jméno). Seifert si v textu vzpomíná na zvolání, kterým se Toyen loučil po večeru ve společnosti:



'Sbohem. Jsem jen malíř smutnej.'

Také víme, že Toyen nikterak neholdoval rodnému (přechýlenému) příjmení (Čermínová) a odmítal existenci a napojení se na svou biologickou rodinu. Tvrdil, že žádnou rodinu nikdy neměl, přestože v určitém období bydlel se svou sestrou krátce před nastěhováním se do Krásovy ulice na Žižkově, kde po vydání Nürimberského zákona ukrýval přítele, židovského básníka Jindřicha Heislera.

Existují dobová svědectví, která naznačují, že Toyen byl možná také bisexuální. Víme, že svým uměleckým jménem podepisoval také erotické grafiky, které v té době byly považovány za pornografické, čímž odstraňoval bariéru mezi 'vysokým' a 'nízkým' uměním. Některé z těchto grafik zobrazují v tom období pořád společensky málo viditelnou, ale vynořující se ženskou* homosexualitu*. Víme, že Toyen cestoval do Berlína a Paříže, a že v těchto kontextech narazil na a vyjádřil zájem o queer ženskou* sexualitu. Odtud pramení některé argumenty tvrdící, že Toyen byl ve skutečnosti maskulině se prezentující lesba, a že využíval crossdressing k tomu, aby toto vyjádřil způsobem, který v té době vůbec nebyl neobvyklý (odbočí Druhé Světové Války vidělo mnoho svůdných lesbických ikon ve smokingu) a odmítají, že jeho genderové vyjádření a používání mužského rodu by nemuselo mít primárně pojitko s jeho sexualitou nebo romantickými preferencemi, ale spíše s genderovou identitou. A nebo třeba i obojí! Potvrzení genderu Toyen a nebo vyvrácení jeho sebeidentifikace na těchto podkladech či na základě konflace mezi jeho genderem a sexualitou (o které máme snad ještě méně přímých výpovědí než o jeho

genderu), by bylo velmi odvážné. Toyen si zřejmě oblíkal jak oblečení, kterému je tradičně připisována 'ženský' gender, tak i oblečení 'mužské' v mnoha různých kontextech. Toto vyvrací domněnky, že jeho maskulinní sebevyjádření je spojeno spíše s vyjádřením třídní sounáležitosti, protože pracoval jako dělník v továrně na mýdlo a tato uniforma 'neměla gender'. Dresscode Toyen se zdá tedy vědomá volba. Ale podobně jako s jeho sexualitou, ani to, co si oblíkal (a to platí o oblečení kohokoliv) není nezbytně výpovědí o jeho genderu. Někdy byla v Krásově ulici odhalena pamětní deska Toyen coby 'První Dámě surrealismu' a zatímco odhodláni vzdát poklonu jeho uměleckému a životnímu odkazu, vymazávání neurčitě definované, ale jistě existující genderové rozmanitosti v (české) historii umění je zarmocující vymazávání queer genderů jakožto portálů důležitých odkazů pro naše queer současníky. Na druhou stranu nás může těšit, že pokud zařadíme Toyen do kategorie 'dam', můžeme podkopávat co je to femininita.

Toyen byl obeznán s tehdejšími feminismem, přestože nejsou doklady o tom, že by byl jejich přímou součástí. Viditelněji se ovšem identifikoval s některými anarchistickými ideologiemi. Anarchismus může být dalším zdrojem jeho vzoru proti nacionalistickému cítění, rodinným poutům a genderovým rolím a stereotypům a dalším opresivním aparátům, stejně jako zdrojem jeho solidarity. Ale pokud to tak je, v žádném případě tyto politické názory neznehodnocují jeho queer identitu a počínání. Naopak, přijmeme to, pokud můžeme, jako důkaz jeho rebelie jeho 'anarchistického kvíření' a prolamování společenských tabu nejen na osobní, ale i na politické úrovni.

Jeho práce je nejvíce shlukována a studována v kontextu 'ženského umění'. Některá čtení symbolů temnějšího období jeho tvorby jako například mrtví ptáci, obrazy figur v ženských šatech bez tváře či těch obrácených zády k nám, prázdné korzety a ženské rukavičky, stejně jako fragmenty těl můžeme číst nejen jako odkaz na izolaci a témata úzkosti (Angst) v období války, ale také odcizení či vědomé popření jeho přiřčeného genderu či genderových rolí v rámci společenských rolí. Přestože toto čtení je možné, musíme přiznat že je (stejně jako jakékoliv jiné čtení) spekulativní. Jeho přátelství a spolupráce s dalšími mužskými umělci poukazují na pozitivní identifikaci s mnoha jeho (mužskými) kolegy, napojení se na 'boy club' surrealistů, jež je mimořádně viditelné například jeho vzájemným vlivem a kolegiální s Jindřichem Štýrským. Byla to společenská performance nebo byla tato identifikace a socializace hlubší? Toyen ilustrovala mimo jiné Štýrského 'Erotickou Revue 1930-1933' a úzce spolupracoval se surrealistickou skupinou 'Devětsil'. Z jeho pařížského období pozdních čtyřicátých let víme o jeho přátelství s André Bretonem, který byl znám pro vyjádření jisté homofobie a sexismu, která vedla k částečnému vyloučení a neoblíbenosti Bretona u některých uměleckých vrstevnic, například otevřeně bisexuální Leonor Fini. Breton byl ovšem explicitní ve svém respektu k intelektuální kapacitě Claude Cahun a stejně tak údajně choval respekt k Toyen. Je to náhoda, že to byly zrovna tyto osobnosti, které v žádném případě nespadaly do hegemonních genderových kategorií?

Figury Claude Cahun a Toyen mají ovšem další shodu, kterou byl aktivní odpor vůči nacionalistickým a fašistickým režimům Evropy. Zatímco Toyen skrýval po léta ve své vaně na Žižkově židovského básníka Jindřicha Heislera. Claude Cahun a jeho partner*ka Marcel Moore vytvořily*i různý a dobře plánovaný odpor nacistické okupace ostrova Jersey, na kterém žily*i. Víme, že komunikovaly*i s česko-slovenskými politickými otrockými dělníky, a že byly*i tyto figury přistiženy*i a vězněny těsně před koncem války. Nakonec Claude i Marcel přežily*i, přestože se tato epizoda nevratně zapsala na už tehdy křehkém zdraví Claude. Podle studie Chadwickové, která se soustředí především na ženy surrealismu (zahrnuje však například také Cahun), ženy a genderově nekonformní osoby se zdály být mnohem více a explicitně v popředí politického odboje než jejich mužští kolegové.

Na začátku nastolení Komunistického režimu v Česko-Slovensku a po překlenutí intenzivního šoku ze Světové války, Toyen se na přelomu 1947/48 stěhuje do Paříže, kde později v roce 1980 také umírá. (Gender)queer Toyen bořil status quo a také pečlivě zaškatulkované mýty o genderu a sexualitě. Toto dědictví je důležité předat bez vymazávání či přikrášlování, ve své komplikovanosti a bohatosti, kterou přinesl na českou i mezinárodní (uměleckou) scénu a s otazníkem, který by nás neměl znepokojoovat, ale měl by v nás probouzet zvědavost a otevřenost queer historiím.

UMENÍ MILOVAT

s českou umělkyní, matkou a pedagožkou Darinou Alster

'Chci aby lidé věděli, že i takto vypadá matka. Ale taky, že i takto vypadá a žije bisexuální osoba. A že jsou i bisexuální rodiče, kteří mají třeba i více dalších vztahů. Tělo je politikum.'

Darina Alster je česká bisexuální umělkyně, která přiznává, že pro ni byl nejen coming out, ale též porod a mateřství jejím vlastním přerodem a její vlastní rodina silným formativním vlivem. Nejen tím lidským, ale i co se uměleckých impulzů týče. Přes mateřství a práci s rodinou složkou, odložením ega v péči o dítě, se vzájemností se postupně stává umělkyní, která ze solitérních projektů zpracovávajících například téma ženského božství a přiznané sexuality v monádních náboženstvích začala přistupovat s ještě větší vytrvalostí a vnitřním prostorem na kolektivní projekty jako její série performativních instalací Teatrum Mundi a nebo instalací, které jsou místy pro setkání - ať už jde o svépomocnou skupinu pro matky/pečující osoby a umělkyně (či osoby jiných genderů pracující v uměleckém sektoru a jako pečující osoby zároveň) Mothers Artlovers spoluzaloženou s Kateřinou Olivovou či Tarot Lab v GASKu.

Darino, má první otázka je, jak se identifikuješ v rámci genderu a sexuality a co pro tebe ty pojmy znamenají.

Co se týče genderu tak se identifikuji docela jako obojí, myslím, že používat pro mě zájmeno "oni" by bylo asi nejpřesnější, ale nevyžaduji to. Díky mateřství a rodičovství řeším intenzivně otázky spjaté tady v ČR stále především s ženstvím. Ráda také přiznávám své ženství. Teď už ano, ale o tom za chvíli. V mládí jsem byla brána společensky jako muž nebo že můj gender byl čtený mimo normy. Nezapadala jsem.

Nemyslím si, že lidská duše má limity, ale taky si nemyslím ani, že rod, pohlaví a sexualita jsou stejná věc. Tělo je limitací, ale i specificitou, jenže to taky to není všechno.

Třeba 15 let zpět jsme ale neměly *i toto povědomí a bylo to problémem, pokud člověk neměl identifikaci vyhraněnou v souladu s binárními genderovými stereotypy a normami. Před 15i lety byl třeba i směšně velký problém hloubka a barva mého hlasu. Do asi 25i let jsem z toho měla dost komplex, dokud jsem nepochopila více právě ono kouzlo spektrální sexuality, včetně té vůči ženám. Do té doby mi to vlastně přišlo líto. Sexuálně jsem třeba i přitahovala muže, ale nechtěli se mnou mít vztah. Až pak jsem potkala Lukase, který to má podobně jako já (je bisexuální) a toto pochopení hned od začátku byla i jakási domluva mezi námi. I díky tomu máme již 8 let láskyplný vztah a máme dvě děti.

Zároveň ale paradoxně čím více je queer téma otevřeno, tím více se outuji. Nejen protože cítím větší podporu komunity, ale na druhé straně bohužel cítím i větší vymazávání mé identity. Najednou nejsem “dost queer”. Chci aby lidé věděli, že i takto vypadá matka. Ale taky, že i takto vypadá a žije bisexuální osoba. A že jsou i bisexuální rodiče, kteří mají třeba i více dalších vztahů. Jsem polyamorní, ale nevyhledávám mít velké množství sexuálních a romantických partnerů. Říkám to asi i proto, že je to v naší kultuře ještě často vnímáno stereotypně.

Jak, kdo, co ti umožnilo coming out? Pokud tedy máš jedno období, do kterého coming out můžeš zařadit, ať už je tvůj narativ coming outu jakýkoliv. A propos - byl jen jeden nebo pokud jich bylo více?

Bylo to přesně v roce 2007 a bylo to relativně náročné. Vyšel se mnou rozhovor v časopise Umělec. Rozhovor se točil kolem mé tvorby a identity. Byla jsem ve vztahu s mužem a ženou v trojuhelníku. Sexuálně jsem byla velmi šťastná, ale to abych si to uměla úplně připustit mi trvalo, protože zvenčí, a to i v mých uměleckých kruzích to vyvolávalo ne vždy chtěnou senzaci. Bud' se na mě lidé dívali, jako bych byla špinavá nebo si myslely*, že protože jsem bisexuální, budu s nimi hned teď a tady spát. To byly bohužel dva hlavní typy reakcí. Ve výsledku nikdo nepochopil, že moje sexualita není jediné těžiště mé identity, a že by si se mnou třeba mohly* i jen povídat a mohlo by to být fajn. (smích) Na ten článek bylo hodně reakcí. Pozitivních i negativních. Někteří lidé mi psali, jestli nejsem duševně chorá. Tehdy mi nejvíc chyběla komunita. Stýkala jsem se hodně s gay komunitou, která mě bavila, ale bylo to taky jednostranné a v lesbické komunitě jsem se nikdy moc necítila vítána nebo doma. Mám je ráda, ale necítila jsem, že jsem někam přímo zapadala.

Na začátku jsi zmínila, že jste s manželem hned na začátku řešily* své sexuální preference a byly* i jste transparentní v tomto, jak ale třeba řešíš toto téma s dětmi? Mluvíš s nimi o tom, exponuješ je tomu? A kolik mají tvé děti?

Laura, která mi tady sedí na klíně, má tři roky, a šest let má Sofie. Tak jasně, řeším s nimi pár kategorií informací. Tak za prvé, diverzita, která existuje. Ví, že osoby stejného pohlaví spolu taky mohou mít vztah, že různí lidé vyjadřují svůj rod a identitu různě. Druhá věc jsou hranice. Děti jsou hodně otevřené, tak jim někdy musím vysvětlit, co a jak. Bavíme se o tom nějak tak “zdravě”. Taky k tomu patří přece jenom nějaké rozčlenění na privátní a veřejné aktivity.

Je pro mě ale třeba i důležité, že další osoby, s kterými se stýkáme, mají s dětmi taky pozitivní vztah, a že ani z jedné strany to nemusí být top secret. Ano, jsme rodiče, ale jsme také lidi. Vyjadřování emocí a náklonnosti k lidskosti patří. Nejenže jsou tedy exponovány vztahovým věcem, kterým by děti, doufáme, byly exponovány i v každém jiném



Darina Alster: Kleopatra, fotografie: Marie Zandálková

zdravém vztahu, ale myslím, že je to spojené i s tím, že jsem velmi vztahový romantický člověk. Děti taky musí vědět, že nejsou v kleštích a rukojmí rodičů. Pokud jsou s tatínkem venku a je tam s nimi nějaká další paní, musí cítit, že máma o tom ví a je s tím v pohodě. Jinak je mi to připadá nefér.

Považuješ svou rodinu za tradiční nějakým způsobem? A koho začleňuješ a počítáš mezi svou rodinu? Jak tě tyto struktury podporují a co je naopak výzva?

Myslím si, že největším nepřítelem partnerského vztahu a rodiny je právě představa o tom, co lze považovat za normální vztah a rodinu. To lidi a jejich spojení úplně likviduje. To stejné platí o představě rodičovství. Znáám tolik matek co se zhroutilo, protože chtěly být dokonalé matky. Děti se nejvíce učí nápodobou. Jim nestačí, když jim říkám, že jsem v pohodě. Musí vidět, že si i umím říct a když jsem unavená odpočívat, a když je mi smutno, že se to taky může stát. Že to je normální a lidské a zdravé. A to samé taky u táty. A ony si pak taky budou moct určit lépe co je pro ně správné a být autonomní.

Moje rodina je tradiční v tom slova smyslu, že bych si přála zůstat s Lukášem a s ním vychovávat děti. V tomhle jsme nukleární jednotka. Možná by se rozšířila, kdyby se k nám někdo další napojil, kdyby to přirozeně přišlo. Ale dlouho již, snad odevždy, počítám mezi svou rodinu do určité míry i okruhy přátel. Musela jsem se ale vlastně když se třeba něco stalo naučit, někdy přes zklamání, že ne každý má taková očekávání na vztahy. Že mě mé*ř přítelkyně* přátel neodmítají, ale třeba to mají někdy jinak. Někdy je to náročné pro sebe přehodnocovat všechno, co o vztazích známe.

Zmiňuješ často neférovost a každodenní mikro-násilí vůči feminizovaným tělům ve veřejném prostoru a taky vůči reprodukčním tělům s dělohou – tedy regulovaným tělům, která jsou schopna odnést a porodit dítě. Ale mluvíš také o sexualitě. Máš pocit, že feminizovaná těla, včetně tvého, mají nějaké limity ve veřejném prostoru co se týče jejich žádostivosti a žádoucnosti? Myslím teď hlavně, ale ne exkluzivně, v erotickém a romantickém slova smyslu. Cítíš se, že tyto aspekty můžeš naplno vyjádřit? Máš pocit svobodné sexuální a romantické exprese?

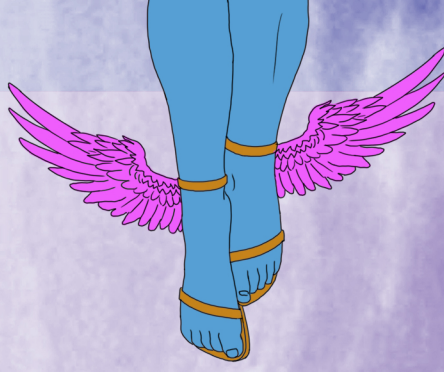
Děti mi přinesly více bezprostřednosti. Paradoxně když jsem byla svobodná, cítila jsem se vnitřně méně svobodně. V mém případě jsou navíc vlastně děti jistá examinační dalším potenciálních partnerů*partnerek. Zvládnou to? A je důležité pro mě být transparentní a být vlastně taky v něčem dětská. Hlavně v emoční rovině. Musí to ale osoby kolem mě chápat, mé důvody. Je v tom propojenost, zohlednění. Nechceme přece lidem ubližovat. Nikdy jsem na stereotypy moc nehrála a třeba i ty ohledně genderových rolí a sexuality jsem si ohýbala, tudíž v tomhle nemám a nikdy jsem neměla problém. Jediná omezení jsou praktická omezení. Časová atd. omezení kdo se dostane ven a s kým, když pečujeme o děti. To stejné platí o práci. Je to otázka priorit a tužeb, pracování v týmu.

Co se týče společenských omezení, zatím mi to prochází. Když se člověk chová slušně a má nějaký etický kodex, mám pocit, že ze své pozice můžu pokládat otázky institucím a falešným autoritám. Máš respekt k lidem kolem sebe i k sobě, to je pro mě normální. Ale to co je společenská norma a zda-li je to skutečně norma, to nevím. Důležité je být si vědom toho, co se děje. A ptát se proč. Myslím si, že rodina je důležitá, solidarita je důležitá, ale můžeme se domluvit nebo schválit nebo zpochybnit jak chceme, aby konkrétně vypadala a fungovala.

Je něco na co jsem se nezeptala, co bys chtěla, abych se zeptala? Něco co bys chtěla dodat?

Něco dodám. Bude to možná až moc spirituální, ale co už. Myslím si, že teď, lidé narození na přelomu milénia a těsně předtím už tady přišly* i tolikrát, že je těžké představit si být jen "žena" nebo jen "muž", ztotožnit se pouze s jednou z těchto zkušeností. To naše tělo je nástroj a může mít více než dvě formy. Učím mladou generaci na AVU (Akademii Výtvarných Umění) a vnímám, že mnohé*mnozí z nich uvažují jinak než moje generace. A to je inspirující. Cítím se mezi nimi fajn, vidím, jak mnohé*mnozí žijí, co jsem kdysi snila v rámci komunit a společenství.





TRANS*PARENT

Q T
Y

